

A termőterület hatékonyabb hasznosítása agroerdészet segítségével

Forrás: Antia Villada és Rosa Mosquera

Galícia 3 millió hektárnyi területéből 600 ezer hektárt tesz ki a tradicionálisan 'Monte Veciñal en Man Comun' (MVMC)-nek nevezett, magyarra "közös tulajdonban lévő szomszédos területek"-nek fordítható területek nagysága. Az MVMC egy német-típusú tulajdonlási rendszer, ahol a földet a rajta élők birtokolják, de amint elköltöznek, elveszítik tulajdonjogukat. Jelenleg a legtöbb közös tulajdonban lévő terület erdő, mely jelentős erdőtüz kockázatot hordoz magában.

A "De Carballo" MVMC egy olyan közösség tulajdonában van, mely területét nem "csupán" erdészeti célokra használja. De Carballo közösség több, mint 50 tulajdonosból ill. családból áll. Az MVMC 450 hektárnyi területéből 270 ha-t fás legelőként használnak, galíciai lovakkal (30 állat) és közel 30 ha-on kelta sertés tartása (100 állat) folyik, mindkettő tipikus Északnyugat spanyol fajta (lásd a képet).

2008-ban a közösség fenyőültetvények (*Pinus radiata*, *P. pinaster* and *P. sylvestris*) dominanciáját csökkentve bevezette az agroerdészeti művelést, melynek következményeként azóta diverzifikáltabb termékpalettával rendelkezik. Az áttérést újonnan ültetett őshonos fafajok alkalmazása (nyír, gesztenye, dió és cseresznye), őshonos húshasznú állatfajok tenyésztése, és kiegészítő termékek (méz, gomba, valamint gyanta) előállítását jelenti. A fás legelős rendszere való áttérés fő okai között említhető gazdasági, környezetvédelmi, és szociális jellegű egyaránt:

- a termelés növelése és diverzifikálása
- a biomassa (fa és aljnövényzet) mennyiségének csökkentése és kontrollja az erdőtüzek megelőzése céljából
- a terület tájképi és esztétikai értékének növelése
- az aktív közösségi részvétel növelése mindennapi munkában

Erdői legeltetés őshonos galíciai lovakkal és kelta sertéssel. Forrás: MVMC De Carballo

A kiegészítő termékként előállított méz (30 kaptár) és gomba biotermék certifikátummal rendelkezik. Bár a jövedelem nagy része még mindig a fenyőültvényekhez kötődik, az agroerdészeti művelés megvalósításával sikerült rövidtávon (évente) hozamot biztosítani és a tüzesetek számát csökkenteni, ezáltal pedig a termelésbiztonságot fokozni. Az agroerdészet bevezetése az erdőgazdálkodást is javította, mivel az erdő ápolása (pl. tisztítás, gyérítés) így olcsóbban és könnyebben megoldható. Az erdőből származó termékek értéke is növekedett,

mivel a régióban elsőként rendelkeztek PEFC és FSC tanúsítvánnyal. Ugyanakkor a változással új problémák is felmerültek, melyek közül a legkomolyabb a lovak védelme a farkasok támadásaival szemben (egyes években az ebből adódó csikóhalálzási ráta elérte a 80%-ot). A közösségnek több támogatásra van szüksége a hatóságok részéről és segítségre a gyakorlati megoldások tekintetében annak érdekében, hogy a farkasok és szabadtartásban tenyésztett haszonállatok egyazon területen történő együttélését megoldja.

Méz és gomba erdei termesztése a De Carballo közösség területén. Forrás: MVMC De Carballo

A földterület hasznosításával kapcsolatos döntések közgyűlés keretében születnek, a közösség nem csupán a földet, az állatokat és az erdőt menedzselik, hanem társadalmi – hagyományörző, oktatási, kulturális – tevékenységet is folytatnak (pl. informális összejövetelek, séták, régészeti területek védelme, tradíciójának ápolása: a "Rapa", azaz a lovak hagyományos módszerrel történő összetételése (lásd a képeket).

A 'De Carballo' MVMC számos kutatásban is részt vesz, az AFINET project keretében működő

nemzeti agroerdészeti hálózatnak például az egyik legaktívabb tagja. Több operatív csoportnak tagja, erdészeti biomassza gazdálkodás, kelta sertés tenyésztése agroerdészeti rendszerekben, farkas és haszonállat együttélés témákban. A farkasok elleni védelem érdekében kifejlesztettek egy automata rendszert, mely étel és hang stimuláció révén segít összetelni éjszaka az állatokat ([video](#)), jelenleg pedig egy az erdei sertéstartást segítő, előzőhöz hasonló, de mobil rendszer kifejlesztéséhez próbálnak támogatást szerezni.

'Rapa' a lovak összeterelese, több mint ezer látogatóval (balra) és őshonos lombhullató fajok ültetése a WWF-fel együttműködésben (jobbra). Forrás: MVMC De Carballo

A 'De Carballo' MVMC-ről itt találhat részletesebb információt::

Fenntarthatóságot szolgáló tapasztalatok a galíciai hegyekből (13. oldal). (galíciai nyelven): <http://es.calameo.com/read/0043559614266878b85c1>

Cikk a 'De Carballo' MVMC-ről (galíciai és spanyol nyelven): <http://www.campogalego.com/es/forestal-es/un-monte-que-produce-mas-que-madera/>

Kelta sertés terelő módszerről videó:

https://www.lavozdeg Galicia.es/noticia/lugo/friol/2015/07/05/vecinos-friol-crian-carballo-105-cerdos-celtas-monte-comunal/0003_201507L5C7996.htm